

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din - Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. - Dopisi se ne vračajo. - Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953 - Telefon št. 30-69.

Leto XVIII.

V Ljubljani, v torek, dne 26. marca 1935.

Štev. 34.

Vzroki neupoštevanja

Zadnji »Trgovački Vjesnik« se je dotaknil vedno perečega in važnega vprašanja, zakaj se tako često dogaja, da ostajajo vse zahteve trgovstva neuvaževane. Če pomislimo na vse stalne in neprestane proteste vsega slovenskega in tudi jugoslovanskega trgovstva proti privilegijem nabavljanih zadrug in konzumov, proti vedno bolj napredujočemu krošnjarstvu, proti diktatu kartelov, proti previsoki davčni odmeri, itd., itd., potem pač moramo reči, da je res potrebno, da trgovci razmišljajo o tem vprašanju.

To je tem bolj potrebno, ker na drugi strani vidimo, da industrialci, ki so mnogo manj številni od trgovcev, dosega mnogo lepše uspehe. Nikakor ne zavidamo industrialcem za te uspehe, temveč hočemo le opozoriti, da imajo oni mnogo večje uspehe od trgovcev, ki bi že po svojem številu morali imeti večje uspehe. Zakaj ta razlika?

Odgovor je na dlani in treba ga je tudi z vsem pogumom povedati, pa čeprav ni ravno razveseljiv in prijeten. Odgovor je v tem, ker so industrialci sicer maloštevilni, zato pa tem bolj zavedni. Industrialci v željezni disciplini. Zato je tudi he je v željezni disciplini. Zato je tudi pri industrialcih silno redko, da ne bi bili vsi združeni v svojih organizacijah. In kako skrbje za napredek svojih organizacij. Ne boje se nobene žrtve, ki more utrditi njih veljavo v javnem življenju in zato se tudi njih zahteve vedno upoštevajo, pa čeprav se dostikrat o njih javno niti ne govori. In celo takrat, kadar niso njih zahteve ravno popularne, vendar tudi v javni polemiki ne odrežejo slabo. Zopet le zaradi svoje vzorne zavednosti. S svojim močnim strokovnim tiskom skrbje, da so vedno vsi člani njih organizacij dobro informirani in da se vsako vprašanje obravnava, kakor zahtevajo njih interesi.

S svojimi velikimi oglasi, z direktnimi prispevki za liste pa imajo odločilen vpliv tudi na ves naš domači dnevni tisk. Samo pogledajte redne celostranske inserate Bafe po dnevnikih, pa boste takoj spoznali, zakaj ima boj proti Bafi doslej tako malo uspeha in zakaj so čevljarji tako zelo brez opore v javnosti. In enako je z drugimi velikimi industrijami, ki vedno dosegajo to, kar je v korist njih interesom.

Vzgladu industrialcev bi morali slediti tudi trgovci in s primeroma enako potrjivalnostjo skrbeti za napredek svojih organizacij in svojega tiska. Mnogi trgovci tudi tako delajo, a mnogi na to svojo dolžnost pozabljajo. Kako mnogo je vendar trgovcev, ki so naročeni na vse mogoče dnevnike in tednike, le na svoje stanovsko glasilo ne in seveda tudi ne na svojo stanovsko revijo. A če bi bili vsi trgovci naročniki na svoje stanovsko glasilo, bi to imelo v javnosti takšno veljavo, da bi vsaka zahteva trgovstva našla krepak odmev in da se ne bi trgovci več spraševali, zakaj se njih zahteve ne upoštevajo. Brez nič ni nič in tako je vedno bilo na svetu. In če kdo za svojo zadevo ne žrtvuje, potem se tudi drugi ne bodo zanj trkali. Kdor hoče, da se njegova zahteva upošteva, mora zanj delati in zanj žrtvovati.

Kakor s stanovskim tiskom, tako je tudi s stanovskimi organizacijami. Te imajo samo ta ugled in samo to veljavo, ki jo jim dajo njih člani. Če ti ne plačujejo članarine, če ne delajo za napredek organizacij, potem te le životarijo in vsakoletni občni zbori ne morejo konstatirati drugega, ko da leto za letom ponavljajo iste zahteve. Čisto druga pa je stvar, če se vsi pripadniki stvarno brez izjeme udeležujejo v teh organizacijah. Če vsi stori svojo dolžnost do organizacij, potem so le denarno močne in morejo razviti delavnost, ki ne ostane brez vpliva na jav-

Trgovstva in ljubljanski proračun

Govor občinskega svetnika Karla Sassa na proračunski seji mestnega sveta

Kadar se proračun ocenjuje in sklepa o njegovem pokritju, je pravilo in dolžnost vseh obč. zastopnikov, da premotijo gospodarsko stanje občine in nato skušajo najti pravo zlato sredino med mnogobrojnimi potrebami, a na drugi strani med dosegljivimi dohodki prebivalstva, da ne bo to premočno obremenjeno.

Ljubljana je uradniško mesto — dohodki uradnikov pa so padli za 30%

Če gledamo gospodarsko strukturo ljubljanskega prebivalstva, vidimo, da je Ljubljana večinoma uradniško mesto, da sta obrt in industrija v Ljubljani zelo slabo zastopana in da v zadnjem času nazaduje tudi število trgovstva. Od 1135 obratov, ki pripadajo trgovskemu združenju, je nad 80% malih obratov, ki nudijo le najskromnejšo existenco raznim prodajalcem živil, stojničarjem, kramarjem itd. Tudi je karakteristično za Ljubljano, da je število trgovcev izenačeno s številom obrtnikov (1168), dočim je skoraj povsod število obrtnikov še enkrat tako veliko kakor število trgovcev. Ljubljana kot uradniško mesto, ki ima poleg tega veliko število dijaštva in upokoencev, nosi seveda vse posledice skrajšanja prejemkov teh slojev. Če pomislimo, da so dohodki državnih uradnikov bili v teku zadnjih let zmanjšani za nad 30% in da je celo prejšnji finančni minister ugotovil, da se danes gibljejo čisto na robu gole existence, potem mora vsakdo uvideti, da se morajo prebivalci Ljubljane pri svojih izdatkih nad vse omejevati. Ne smemo se čuditi, če se je skoraj polovica trgovskega prometa v Ljubljani skoncentrirala okrog nabavljanih zadrug in konzumov, če so se abonenti iz gostiln preselili v menze in privatne izkuhe.

Ze itak težko davčno breme

Zadnja davčna novela je ustvarila še posebne težkoče za obrtnike v mestih s tem, ker se njim odmerjajo davki po najemninah za stanovanja, dočim je njihov stanovski tovariš v neposredni mestni okolici pavšaliran z neprimerno manjšim zneskom. Če pomislimo na ceno elektrike in vode, ki igrata za pretežno večino obratov izredno važno vlogo, ni čuda, če se obrtniki vedno bolj selijo iz mesta v okolico, kar je nov vzrok za padanje trgovskega prometa.

Zadolženost Ljubljane.

Ti pojavi zbujajo resne skrbi, posebno če pomislimo, da znašajo danes dolgovi mestne občine skupno z onimi cestne železnice nad 180 milijonov dinarjev, kar zahteva za obresti in amortizacijo skupaj letno okoli 15 milijonov Din. Pri tej zadolženosti se moramo nehoti pri razpravi proračuna vprašati, če lahko še v naprej dopuščamo, da dohodki mnogobrojnih

nost. Ze zaradi ugleda organizacije se potem njene zahteve upoštevajo.

Zato le od trgovcev samih zavis, kako se bodo upoštevale njih zahteve in želje. Kakor bodo delali in žrtvovali za svoj tisk in za svoje organizacije, tako se jim bo tudi povračalo pri upoštevanju njih zahtev. Če zato trgovci hočejo, da bodo polnopravni državljani, da se njih zahteve v javnosti uvažujejo in upoštevajo, potem je le ena pot, da store v celoti svojo dolžnost do svojega tiska in do svojih organizacij. Drugega izhoda ni in ga tudi biti ne more, ker najprej se mora človek sam brigati za svojo zadevo in šele potem bodo zanj skrbeli tudi drugi.

mestnih hiš ne zadostujejo niti za obrestno službo investiranega kapitala.

Ako pomislimo, da obremenjuje že danes mestna trošarina z uvoznino oslabljeno kupno silo ljubljanskega prebivalstva s povprečno 300 Din na glavo, ali pri mnogobrojnejši rodbini z 2000 Din na leto, potem pač vsakdo razume, kako je težko predstavnikom gospodarskih slojev pristati na nove ali povečane trošarine, odnosno doklade. To tem bolj, ker so bili lani povečani davčni predpisi za obrtništvo in trgovstvo. Nekatere ocene so bile povečane do trikratnega zneska prejšnjih ocen in skoro brez izjeme morajo ti sloji plačati letos več državnega davka kot prejšnja leta. Če upoštevamo nadalje, da obremenjuje ljubljanskega prebivalca skoraj 3000 Din mestnega dolga in da smo dosegli žalosten rekord relativno najbolj zadolženega mesta v vsej Jugoslaviji, potem se moramo zavedati, da je prišla že zadnja ura za sanacijo našega mestnega gospodarstva.

Industrijo in nova podjetja treba privabiti v mesto

Vsi, ki želimo, da kulturno središče Slovencev napreduje in se razvija, moramo skrbeti za to, da industrija, obrt in trgovina ne bežijo iz mesta na periferijo, temveč da se naselita v mestu, ker se s tem odpirajo prebivalstvu novi zasluzki. Poceniti moramo električni tok. V tem oziru se je mnogo zamudilo in Maribor, ki je znal s svojim cenanim tokom pritegniti industrijo, je Ljubljano prekosil.

Gotovo je to edinstven primer, če morajo gospodarji v samoobrambi zapreti svoje obrate, kar se je zgodilo lansko zimo. Vsakdo vendar raje obratuje in čaka na odjemalce, kakor pa na delavni dan z zaprtim lokalom opozarja, da je davčno breme že preveliko. Ta naša stvarna opozorila so našla tudi upoštevanje in razumevanje pri kralj. vladi, tembolj mora to uvaževati naša mestna uprava, ki je v prvi vrsti poklicana, da v letih splošne gospodarske stiske očuva in ohrani vsaj substanco obstoječih podjetij. Vsaka druga politika mora neizogibno voditi v osiromašenje prebivalstva.

Nazadovanje trgovine v Ljubljani

Kako je nazadovala trgovina, nam kažejo dohodki ljubljanske carinarnice. Dočim sta ljubljanska trgovina in industrija plačali l. 1928 154 milj. Din carinskih davščin, so l. 1931 plačali le 115, l. 1932 81 in l. 1933. le 67 milijonov Din. Za dve tretjini so torej padli dohodki ljubljanske carinarnice. Če pri tako silnem nazadovanju trgovine zahtevata občina in banovina od nas vedno novih davščin in povečanih doklad, potem pač ni upanja, da bi si mogli kdaj pomagati.

Zato je nujno, da se mora zastopstvo mesta Ljubljane z vso žilavostjo in potrjivalnostjo zavzeti za to, da Ljubljana pri nameravanem programu javnih del ne bo zapostavljena, da državne privilegirane banke omogočijo sanacijo našega mestnega gospodarstva in Mestne hranilnice in da s tem zopet poživimo gospodarsko življenje našega mesta.

Ljubljanski konzum živil in drugih predmetov je obremenjen s trošarino 19-60 milijona dinarjev, ki se naj zviša za 3 milijone dinarjev. A že sedaj je Ljubljana dražja od Beograda. Pri tem pa znašajo v Ljubljani občinske doklade 50%, v Beogradu le 28%, Beograd pa poleg tega ne plačuje nobenih banovinskih doklad, dočim znašajo pri nas 70%. Pri tem pa je

še državna davčna politika naperjena proti mestom. Iz nedavno objavljenega izkaza plačanih direktnih državnih davkov v Dravski banovini smo videli, da pripade od 310 milijonov davka na zemljiški davek samo 30. milijonov ali ena desetina, dočim morajo ostale davščine nositi drugi sloji, predvsem trgovstvo, obrt in industrija.

Novi proračun zboljšan

Na drugi strani moram predvsem z zadovoljenjem konstatirati, da se sedaj predloženi proračun zlasti glede proračuna dohodkov bistveno razlikuje od prvotnega osnutka. Ko to konstatiram, moram obenem ugotoviti, da je bila ta ugodna razlika dosežena, ker je prišlo do plodonosnega sodelovanja med mestno upravo in gospodarskimi stanov.

Uspeh tega sodelovanja je, da novi proračun ne predvideva več niti zvišanja občinskih doklad, niti povišanja gostiščine, kanalskih pristojbin in vodarine. Vse te pristojbine ostanejo neizpremenjene, dočim se občinske doklade celo znižajo, dasiravno le bolj teoretično, ker bo z ozirom na povišano davčno osnovo za pridobitino njih finančni efekt vsaj isti, če ne celo večji ko v lanskem proračunskem letu. Bila je zato gospodarska nujnost, da se doklade znižajo, in ne koncesija tej ali drugi gospodarski panogi, kar bodi tu izrečno konstatirano.

Znižanje občinskih doklad pa je imelo na drugi strani to težko posledico, da so se zvišale občinske trošarine in uvoznine. Čeprav se je izvršilo to zvišanje deloma v sporazumu s prizadetimi organizacijami, moram vendarle opozoriti, da nekaterih teh zvišanj ni mogoče odobravati. Tako zlasti nameravano podražitev električnega toka, ki je v Ljubljani itak predrag. Zlasti pa je treba naglasiti, da je napačna vsaka davščina, s katero se podražuje produkcija. Izhod iz krize je le v tem, da se produkcija poceni, da se z večjo rentabilnostjo povečuje podjetnost in privabi kapital k investicijam. S tem bo tudi najbolj pomagano mestnim financam, kajti čim več novih podjetij bo v Ljubljani, tem več bodo imeli ljudje tudi zasluzka, tem manjša bo brezposelnost, ki tudi ljubljanski proračun tako silno obremenjuje. Zato je na vsak način treba povišanje trošarine na električni tok črtati.

V večji meri pa se je treba ozirati na kupno moč prebivalstva. Iz raznih vzrokov je ta tako zelo padla, da mora vsaka nova obremenitev konzumentov povečati zastoj v poslovnem življenju. Zato je nujno, da se nekatere od predlaganih uvoznin in trošarin reducirajo in regulirajo še tekom proračunskega leta.

Če je bilo zaradi ohranitve proračunskega ravnovesja potrebno, da se povišajo nekatere trošarine in uvoznine, potem se moramo zavedati, da mora biti to povišanje le začasno in da se mora v novem letu najti možnost, da se občinski izdatki reducirajo v tej meri, da novo povišanje trošarin in uvoznin ne bo potrebno.

V ta namen je nujno potrebno, da občinski svet posveti vso svojo pozornost tramvajskemu vprašanju, da se za občino to preobčutno breme znatno zniža. Silen padec potniškega prometa dokazuje, da je treba tudi upravo tramvaja reformirati.

Gledati je tudi na to, da se poviša donos mestnih podjetij, da se vsa mestna podjetja komercializirajo in da se to delo prične še tekom proračunskega leta. Splah je treba gledati na to, da se z zbol-

šanjem mestne uprave zmanjšajo režijski stroški občine.

Pri vsej štedljivosti pa se ne smejo opustiti investicije, ki so za napredek gospodarskega življenja mesta nujno potrebne.

Pri smoterni štednji se bodo dobila večja sredstva na razpolago in ravno ta sredstva naj se uporabijo za investicijska dela.

Prav tako pa je tudi potrebno, da se več stori, da postane Ljubljana središče tajskega prometa. Treba poskrbeti, da se tujcem tudi v tujski sezoni, ki pa je v Ljubljani vedno le mrtva sezona, nekaj nudi.

Ljubljana je v zadnjih letih močno napredovala, in to moremo kot njeni sinovi z vsem ponosom naglasiti. Toda treba je, da napreduje v še večji meri in to se bo zgodilo, če se poveča gospodarska moč njenega gospodarstva. Vsi predlogi gospodarskih krogov pa imajo le ta cilj in zato apeliramo na vse, da te predloge upoštevajo in jih tudi izvajajo. Sodelovanje z gospodarskimi krogi mora postati nujna potreba nenapisani zakon v tej dvorani.

Ker se je pri sedaj predloženem proračunu to sodelovanje tudi že praktično ob-

neslo, izjavljam, da bom glasoval za predloženi proračun, čeprav s tožkim srcem. (Odobranje.)

Uspeh gospodarskih zastopnikov v občinskem svetu

Odločnemu nastopu zastopnikov gospodarskih stanov, zlasti predsednika Združenja Karla Sossa, se je zahvaliti, da je bil prvotni proračunski predlog znatno izboljšan. Tako se je obč. doklada znižala na 45%, dočim se je prvotno predlagala za 10% povišana. Tudi gostščina, vodarina in kanalska pristojbina ostanejo iste.

Med proračunsko razpravo pa je dosegel obč. svetnik Karel Soss s podporo drugih gospodarskih svetovalec, da se tudi ni povišala trošarina za električni tok.

Nadalje je dosegel, da more finančni odsek še pred letom znižati trošarino in uvoznino na posamezne predmete in da se grosistom povrne od 10—40% plačane uvoznine za blago, ki ga izvozi iz mesta.

Ta lep uspeh zopet dokazuje, kako nujno potrebno je, da se gospodarski stanovi čim bolj zanimajo za javne zastope in da skrbijo, da so v njih dobro zastopani.

Inseriranje v ženske liste

Naprošeni objavljamo dopis, ki smo ga prejeli od ugledne ženske javne delavke. Gospod urednik!

Najbrž ni navada, da bi se ženske oglašale v Vašem cenj. listu, mislim pa, da mi ne odrečete gostoljubnosti. Saj je skoro ni trgovinske panoge, kjer bi se ženska ne udeleževala, naj ji bo torej dovoljeno, da se tudi ona enkrat oglasi med svojimi moškimi kolegi.

Kot urednica našega najstarejšega in najuglednejšega ženskega lista se že davno pripravljam, da bi izpregovorila resno besedo našim trgovskim krogom. Gospodje, ki so po naključju prečitali te vrstice, so gotovo že uganili, za kaj gre: za reklamo. Da, za reklamo.

Pri nas se je namreč ukoreninila čudna navada, da se dela reklama za čisto ženske, tudi najintimnejše potrebščine v vseh mogotih listih, celo v takih, ki jih ponavadi ženske ne jemljejo v roke, med tem ko se pravi ženski listi, tisti, ki jih izdajajo ženske organizacije, ki jih urejamo in upravljamo ženske, ki imamo za seboj stotine ženskih organizacij v državi in izven nje in pred seboj visoke cilje v prid naroda in države, zaman trudijo, da bi dobili vsaj najmanjši oglaš. In potem gospodje trgovci tožijo, da oglašanje v listih nima tistega uspeha, kakor bi bilo želeli!

Nihče ne more odrekati ženskim listom važnosti na nacionalnem, kulturnem ali socialnem polju. In s ponosom lahko rečemo, da ga ni naroda, kjer bi bili ženski listi v tem pogledu na tako visoki stopnji, kakor ravno pri nas Slovenci. Dunajske gospodinje nimajo lepšega gospodinjkega lista, nego ga imamo me, ne dunajske gospodinjske pomočnice stvarnejšega, nego

naše. Naš reprezentativni »Ženski svet« slovi po vsem slovenskem svetu kot vzor ženskega lista in je žel priznanje celo tujerodnih odločilnih krogov, naša »Vigred« in naš mali »Ženski list« slede svojim ciljem z občudovanja vredno resnostjo. Vsi ti listi so kljub vsej krizi dosegli našim razmeram primerno zelo velike naklade, vzdržujejo se samo od naročnin, kar pa se od podjetij ne izkorišča in ne zna izrabiti. Če ponujamo oglaš v listu, dobimo v odgovor: »Vaše dame ne kupujejo pri meni.« Gospod trgovec ne ve, da dame ne izdajajo listov, da tiste dame, katere on misli in ki hodijo v tujino po svoje toalete, niti ne vedo, da obstojajo slovenski ženski listi, ali jih odklanjajo prav tako, kakor odklanjajo njegovo blago.

Ne, gospodje trgovci, mi nimamo s takimi damami prav nikakih stikov. Me smo predstavnice naših žen, ki posejajo Vaše trgovine in ki bi jih posejale v mnogo večji meri, če bi naše gospodarstvo ne bilo tako zavoženo, kakor je. In da je zavoženo, ni naša krivda — to veste tudi sami.

Dovoljujem si opozoriti trgovske kroge tudi še na to, da me žene smatramo za svoje liste samo tiste, ki jih same urejamo in izdajamo in ne tistih, ki jih izdajajo reklamna podjetja, da imajo kje plasirati svoje oglase, pa si prisvajajo uloge ženskih tribunov, nam dele nasvete — izstrižene iz nemških listov — in prosijo za to še darov v tiskovni sklad!

Čutila sem potrebo, da pojasnim trgovskim krogom naše — žensko stališče in upam, da sem to storila v obojestransko korist.

Milka Martelanc,
urednica »Ženskega Sveta«.

Program kongresa Mednarodne trgovinske zbornice

Letošnji kongres Mednarodne trgovinske zbornice bo v dneh od 24. do 29. junija v Parizu. Delovni program kongresa se deli na plenarne seje in na odsekovne seje.

Na plenarnih sejah se bodo obravnavala ta vprašanja: dne 24. junija: obnova mednarodne trgovine; dne 25. junija: organizacija proizvodnje in ocena potrošne sposobnosti trga; dne 27. junija: mednarodni promet blaga in kapitala ter vloga upniških in dolžniških držav; dne 28. junija: kriza pomorske plovbe in koordinacija prometnih sredstev; dne 29. junija: sprejem resolucij.

Na sejah odsekov pa se bodo obravnavala zlasti gospodarska finančna vprašanja, in sicer dne 24. junija: vprašanje boja za trge; dne 25. junija: valutna vprašanja; dne 26. junija: organizacija proizvodnje in pravna plat kartelov ter sporazumov; dne 28. junija: ovire trgovini, pravila tujih družb, dvojno obdačevanje podjetij in uvedba meterskega sistema v vse države.

Odsek za distribucije blaga bo razpravljal o teh problemih: tehnika in stroški distribucije, vloga statistike in proučevanje mehanizma distribucije, distribucija in potrošnja. V odseku za transport in komunikacije pa so na dnevnem redu ta vprašanja: zračni transport, vse vrste cestnega transporta, ceste in železnice, telefonska, župljanska in poštna služba, zaščita industrijske lastnine in vprašanje reševanja

mednarodnih trgovskih sporov s pomočjo arbitraže.

Kakor kaže ta program, se bodo obravnavala na kongresu vsa danes najbolj važna in pomembna gospodarska vprašanja. Kongresi mednarodne zbornice so vsako drugo leto in ker se sestajajo na njih prvi evropski gospodarski strokovnjaki, so sklepi teh kongresov tem bolj pomembni. Po vsej pravici se zato pripisuje kongresom Mednarodne trgovinske zbornice vloga svetovnega gospodarskega parlamenta. Zadnji kongres je bil l. 1933. na Dunaju pred sklicanjem londonske svetovne gospodarske konference. Kongres je ves material za londonsko konferenco odlično pripravil in obdelal in če bi londonska konferenca sklepala v smislu smernic kongresa, bi bil njen uspeh velikanski. Žalibog pa so politična nasprotja onemogočila pozitivno delo konference in zato je ostala svetovna gospodarska kriza še naprej nerešena. Upajmo, da bo neuspeh londonske konference dober opomin državnikom, da ni mogoče rešiti gospodarske krize, če se gospodarska vprašanja rešujejo le iz političnih vidikov, in da bodo zato sklepe pariškega kongresa uvaževali v večji meri, kakor pa so sklepe dunajskega kongresa. Na vsak način dajejo kongresi Mednarodne trgovinske zbornice varna navodila, kako priti iz krize.

Čuvajmo Jugoslavijo!

Konferenca zbornic v Ljubljani

V nedeljo se je začela v Ljubljani konferenca zbornic iz vse države. Konferenca je odlično obiskana in je na njej zastopanih 22 zbornic. Mesto odsotnega predsednika Ivana Jelačina je otvoril konferenco podpredsednik Dragotin Hribar, nakar je bil izvoljen za predsednika konference predsednik novosadske zbornice Kosta Mirosavljević.

Na konferenci se je razpravljalo o tarifnih vprašanjih ter o samoupravnih finančnih. Razpravljalo pa se je tudi o nekaterih drugih vprašanjih, ki so danes aktualna z ozirom na gospodarski program vlade. Konferenca se je nadaljevala še ves ponedeljek, popoldne pa so bile na plenarni seji sprejete resolucije, ki pa bodo objavljene šele potem, ko bodo predložene odločujočim mestom.

Konferenca je znova dokazala popolno solidarnost gospodarskih krogov iz vse države v vseh važnejših gospodarskih vprašanjih.

Zagrebski lesni industrialci še niso pristopili v Osrednji lesni odbor

Kakor se sedaj naknadno poroča, zagrebški lesni industrialci še niso pristopili k prejšnji teden ustanovljenemu Centralnemu odboru lesnega gospodarstva v Jugoslaviji. Savez lesnih trgovcev in industrialcev v Zagrebu bo šele ta teden sklepal, če pristopi k Centralnemu odboru ali ne. Zagrebški savez se še vedno upira pravitomu tega odbora in zato še vedno ni gotovo, če bo vendar že enkrat dosežena tako potrebna enotnost naših lesnih interesentov.

Ugodnosti za pošiljke lesa skozi Trst in Reko za neitalijansko ozemlje

Po jugoslovansko-italijanski direktni tarifi za prevoz blaga je določena pod redno številko 20 zvezka 5 posebna povlastica za rezan les in sirove frize od raznih postaj do Trsta ali Reke.

Ta povlastica je vezana na pogoj, da morajo biti pošiljke namenjene za izvoz čez morje za neitalijansko ozemlje, kar mora pošiljatelj vpisati v tovarni list.

Naši izvozniki predpisujejo v tovarnih listih računanje vozarine po gornji povlastici in navajajo le, da je blago namenjeno za izvoz po morju v inozemstvo. (Kar je nezadostno, ker je Italija tudi inozemstvo.)

Ta predpis se večinoma izvršuje izključno v italijanskem jeziku.

Po § 2 člena 6 mednarodne konvencije o prevozu blaga na železnicah je določeno, da mora pošiljatelj izpolniti tovarni list v uradnem jeziku države, iz katere se pošiljka odpošlje v inozemstvo, naš pošiljatelj torej v slovenskem ali srbohrvatskem jeziku. Poleg tega izvirnega besedila mora biti v tovarnem listu dodan tudi še prevod v francoskem ali nemškem ali italijanskem jeziku.

Zaradi nevaževanja predstojećih določb mednarodne konvencije in ker manjka v tovarnih listih tudi predpis, da je blago namenjeno za izvoz po morju v neitalijansko ozemlje odpravljajo naše postaje take pošiljke po lokalni tarifi do mejnih postaj brez uporabe povlastice po direktni tarifi.

Opozarjamo na te nedostatke vse interese in da ne vlagajo na direktorije pritožb in reklamacij, če niso izpolnili teh predpisanih pogojev, ker je mogoče njihovim zahtevam ugoditi le, če so navedeni pogoji izpolnjeni.

Angleški tečaj za natakraje in portirje Zbornice za TOI

Ker se je prijavilo zadostno število, se prične tečaj v četrtek, dne 28. marca t. l. in sicer ob 9. uri dopoldne v pritlični dvorani Zbornice za TOI, Ljubljana, Beethovnova ulica 10. Kdor se še ni prijavil, pa se želi udeležiti tečaja, se lahko do pričetka tečaja javi pisмено ali osebno pri Zbornici za TOI. Med tečajem se ne sprejemajo nobene nove prijave.

Stanje naših aktivnih kliringov

Po izkazu Narodne banke je saldo v nemško-jugoslovanskem kliringu v naše dobro narastel dne 20. t. m. od 262 na 265 milijonov Din. Izplačane so bile terjatve do 23. novembra 1934. — V kliringu z Italijo se je naš saldo znižal od 105 na 104 milijonov Din. Na izplačila je treba čakati 6 dni. — V kliringu s Švico se je dvignil naš saldo od 6.1 na 7.1 milijona Din in je treba čakati na izplačilo 16 dni.

Politične vesti

Poljski senator Kozłowski piše v članku v »Kurjeru Warszawskiem«, da je jugoslovansko-italijansko zblizanje najvažnejši člen v akciji, ki hoče ohraniti mir v srednji Evropi.

Ves evropski tisk komentira silno ugodno preobrat v italijanski politiki do Jugoslavije in listi poudarjajo, da pride sedaj tudi do sodelovanja med Italijo in Malo antanto.

Titulescu je prišel v Beograd, kjer je imel daljša posvetovanja z min. predsednikom Jevtićem o novem mednarodnem položaju.

O sestanku Lavala, Edena in Suvicha je bil izdan uradni kominike, v katerem se uaglašja, da ima londonsko potovanje angleškega zunanjega ministra le informativen značaj in da bodo njegovi berlinski pogovori v okviru londonskega sporazuma z dne 3. februarja, ko se je ugotovilo popolno soglasje med Rimom, Parizom in Londonom. Po povratku angleških ministrov iz Moskve, Varšave in Berlina se sestanejo dne 11. aprila zunanji ministri Italije, Francije in Anglije v Stresi. Končno se ugotavlja v kominikeju popolna soglasnost vseh treh vlad.

Predsednik Tveitk Ruždi Aras je sklical sestanek Sveta Društva narodov, ki bo obravnaval francosko pritožbo proti nemški kršitvi versajske pogodbe, na dan 15. aprila.

Da se uredi vsa pereča mednarodna vprašanja, predlaga Anglija sklicanje velike mednarodne konference v London, katere bi se udeležili poleg zastopnikov zapadnih velesil, tudi Rusija, Nemčija, Poljska in države Male antante.

Francija nasprotuje sklicanju mednarodne konference, dokler ne izreče svoje sodbe o izvedbi splošne vojaške dolžnosti v Nemčiji Društvo narodov.

Angleški zunanji minister je izjavil, da ni pričakovati od berlinskega obiska nobenih posebnih iznenadenj. V vsakem primeru ostane francosko-angleška izjava z dne 3. februarja temeljni kamen evropskega mira.

Chamberlain je v javnem govoru ostro napadel Nemčijo zaradi uvedbe splošne vojaške dolžnosti. Med drugim je dejal, da služi Anglija najbolj miru, če čisto odkrito pove, da nekaterih stvari ne bo trpela. Čim bolj je ogrožen mir, tem bolj je potrebno sodelovanje vseh držav, ki so za mir.

Eden obišče tudi Prago, da doseže poglabitev stikov med Anglijo in državami Male antante.

Simon in Eden sta prišla v Berlin, kjer sta se sestala s Hitlerjem in Neurathom. Znova se zatrjuje iz Londona, da ima njihov obisk le informativen značaj in da naj Francozi zaupajo Angležem.

Nemčija je baže pripravljena na te koncesije: Svojo vojsko poveča mesto na 36 le na 25 divizij. Sprejme nekatere omejitve glede količine orožja in pripravljena je sprejeti tudi nekakšno kontrolo nad oboroževanjem.

Nemška vlada namerava predlagati angleški vladi, da se določi razmerje med nemško in angleško vojno mornarico kakor 1:3.

Francoski parlament je s 555 proti 9 glasovom izrekel zaupnico vladi po debati o zunanji političnem položaju. Razen komunistov so glasovali vsi poslanci za zaupnico. Tako popolne zaupnice že dolgo ni doživela nobena francoska vlada.

Celotni letnik 1911 je mobilizirala Italija, da je pripravljena za vsako nalogo, kakor je dejal Mussolini v svojem govoru na črnosrajčnike. Mobilizacija je predvsem posledica uvedbe nemške splošne vojaške dolžnosti.

Nov incident se je zgodil na abesinski meji. Neki abesinski oddelek je vdrl na italijansko ozemlje. Med streljanjem je bil na italijanski ko abesinski strani po en vojak ubit.

Grof Bethlen je imel svoj prvi volivni govor, v katerem je zahteval carinsko zvezo med Italijo, Madjarsko in Avstrijo. V zunanji politiki je tako za Italijo, ko tudi za Nemčijo. Prepričan je, da Italija ne bo dopustila, da bi se rešilo srednjeevropsko vprašanje na škodo Madjarske. Končno je zahteval v interesu stabilizacije razmer v Podonavju gospodarsko podporo za Madjarsko (da bi ta potem tem laže vodila svojo iredentistično politiko).

Volitve v grški parlament bodo maja meseca. Novi parlament bo izdelal načrt nove grške ustave, o katerem bo potem ljudstvo odločilo s plebiscitom.

Denarstvo

Denarnim zavodom dovoljeni odlogi plačil, sanacije in likvidacije izven konkurza

Trgovinski minister je dovolil po uredbi o zaščiti denarnih zavodov in njihovih upnikov naslednjim denarnim zavodom

odlog plačil:

1. Gradski štedionici v Zagrebu za 5 let, obrestna mera za stare vloge 4%;
2. Srbski banki v Zagrebu za 6 let, za stare vloge 2 5/8%;
3. Vračarski zadrugi v Beogradu 6 let, za stare vloge 3%;
4. Sveopći vjeresijski zadrugi v Zagrebu (6 let, 2%);
5. Hrvatski poljedelski banki v Zagrebu (6 let, 2%);
6. Srbski trgovski banki v Novem Sadu (6 let, 3%);
7. Srbski centralni banki v Osijeku (6 let, za stare vloge od 31. marca do 31. dec. 1934 po 3% in po 2% od 1. jan. 1935 dalje).
8. Novoslankamenski hranilnici v Novem Slankamenu (6 let, 2%);
9. »Sentinel«, vložnemu kreditnemu zavodu v Banatskem Novem selu (6 let, 4%);
10. Vršaki pučki banki v Vršcu (6 let, 3% do 31. dec. 1934, potem 2%);
11. Srbski štedionici v Osijeku (6 let, 2 5/8% do 31. dec. 1934, potem po 2%);
12. Črnogorski banki na Cetinju (6 let, 2%);
13. Hrvatski banki v Travniku (6 let, 2%);
14. Hranilnici v Orehovici, d. d. (6 let 2%).

Odlog plačil in fuzija

je dovoljena Pančevački pučki banki v Pančevu. Odlog plačil na 6 let, obrestna mera za stare vloge do 31. dec. 1934 3 5/8%, potem 3%; dovoli se fuzija z Modoško hranilnico v Jaša Tomiću, štedionico in kreditno zajednico v Šapljuju in Prvo sečanjško štedionico v Sečnju.

Sanacija in znižanje glavnice

sta dovoljena:

1. Jugoslavenski banki v Zagrebu z znižanjem glavnice in izdajo prioritarnih akcij se ustanovi nova glavnica 50.000.000 in posebni rezervni fond v višini 25.000.000. Odlog plačil za 6 let, 2% obresti za stare vloge.
2. Jugoslavenski udruženi banki v Zagrebu. Delniška glavnica se odpiše od 185 na 18,5 milijonov, 40% vlog in terjatev se izpremeni v prioritarni delnice, specialni rezervni fond pa znaša 53,5 milijona. — Odlog plačil za 6 let, za stare vloge do 50.000 Din 4%, za višje 3%.

Likvidacija izven konkurza

je dovoljena:

1. Pučki zadrugi za štednjo in predjume v Zagrebu;
2. Bančni in menjalni d. dr. v Zagrebu;
3. Banki in štedionici Gorskoga Kotara v Vrbovskem;
4. Srbski sremski banki v Rumi;
5. Veleški banki v Velešu;
6. Poljoprivredni banki Banat v Despotovcu;
7. Srbski banki in štedionici v Uljmi;
8. Poljoprivredni banki v Subotici;
9. Pančevački kreditni banki v Pančevu;
10. Beograjski banki »Merkur« v Beogradu in
11. Konzumnemu društvu za Slovenijo v Ljubljani.

Likvidacija izven konkurza

je dovoljena:

1. Pučki zadrugi za štednjo in predjume v Zagrebu;
2. Bančni in menjalni d. dr. v Zagrebu;
3. Banki in štedionici Gorskoga Kotara v Vrbovskem;
4. Srbski sremski banki v Rumi;
5. Veleški banki v Velešu;
6. Poljoprivredni banki Banat v Despotovcu;
7. Srbski banki in štedionici v Uljmi;
8. Poljoprivredni banki v Subotici;
9. Pančevački kreditni banki v Pančevu;
10. Beograjski banki »Merkur« v Beogradu in
11. Konzumnemu društvu za Slovenijo v Ljubljani.

Likvidacija izven konkurza

je dovoljena:

1. Pučki zadrugi za štednjo in predjume v Zagrebu;
2. Bančni in menjalni d. dr. v Zagrebu;
3. Banki in štedionici Gorskoga Kotara v Vrbovskem;
4. Srbski sremski banki v Rumi;
5. Veleški banki v Velešu;
6. Poljoprivredni banki Banat v Despotovcu;
7. Srbski banki in štedionici v Uljmi;
8. Poljoprivredni banki v Subotici;
9. Pančevački kreditni banki v Pančevu;
10. Beograjski banki »Merkur« v Beogradu in
11. Konzumnemu društvu za Slovenijo v Ljubljani.

Likvidacija izven konkurza

je dovoljena:

1. Pučki zadrugi za štednjo in predjume v Zagrebu;
2. Bančni in menjalni d. dr. v Zagrebu;
3. Banki in štedionici Gorskoga Kotara v Vrbovskem;
4. Srbski sremski banki v Rumi;
5. Veleški banki v Velešu;
6. Poljoprivredni banki Banat v Despotovcu;
7. Srbski banki in štedionici v Uljmi;
8. Poljoprivredni banki v Subotici;
9. Pančevački kreditni banki v Pančevu;
10. Beograjski banki »Merkur« v Beogradu in
11. Konzumnemu društvu za Slovenijo v Ljubljani.

Likvidacija izven konkurza

je dovoljena:

1. Pučki zadrugi za štednjo in predjume v Zagrebu;
2. Bančni in menjalni d. dr. v Zagrebu;
3. Banki in štedionici Gorskoga Kotara v Vrbovskem;
4. Srbski sremski banki v Rumi;
5. Veleški banki v Velešu;
6. Poljoprivredni banki Banat v Despotovcu;
7. Srbski banki in štedionici v Uljmi;
8. Poljoprivredni banki v Subotici;
9. Pančevački kreditni banki v Pančevu;
10. Beograjski banki »Merkur« v Beogradu in
11. Konzumnemu društvu za Slovenijo v Ljubljani.

Likvidacija izven konkurza

je dovoljena:

1. Pučki zadrugi za štednjo in predjume v Zagrebu;
2. Bančni in menjalni d. dr. v Zagrebu;
3. Banki in štedionici Gorskoga Kotara v Vrbovskem;
4. Srbski sremski banki v Rumi;
5. Veleški banki v Velešu;
6. Poljoprivredni banki Banat v Despotovcu;
7. Srbski banki in štedionici v Uljmi;
8. Poljoprivredni banki v Subotici;
9. Pančevački kreditni banki v Pančevu;
10. Beograjski banki »Merkur« v Beogradu in
11. Konzumnemu društvu za Slovenijo v Ljubljani.

Likvidacija izven konkurza

je dovoljena:

1. Pučki zadrugi za štednjo in predjume v Zagrebu;
2. Bančni in menjalni d. dr. v Zagrebu;
3. Banki in štedionici Gorskoga Kotara v Vrbovskem;
4. Srbski sremski banki v Rumi;
5. Veleški banki v Velešu;
6. Poljoprivredni banki Banat v Despotovcu;
7. Srbski banki in štedionici v Uljmi;
8. Poljoprivredni banki v Subotici;
9. Pančevački kreditni banki v Pančevu;
10. Beograjski banki »Merkur« v Beogradu in
11. Konzumnemu društvu za Slovenijo v Ljubljani.

TE DEN LJUBLJANSKI BORZI

Posredništvo posrednikov trgovskega lista

Devizno tržišče

Tendenca nestalna;

promet Din 5.138.902'95.

Ljubljana, dne 23. marca.

Ceravno so bili v tem tednu — zbog torkevega praznika — le štirje borzni sestanki, je bil vendar dosežen še enkrat tolikšen devizni promet, kakor v preteklem borznem tednu (2.646.000 Din).

Na posamezne borzne dneve odpade tale dnevni devizni promet:

18. marca Din 704.937'27 Din—Dunaj
20. marca Din 542.793'62 London—Newyork
21. marca Din 2.273.573'89 Curih—London
22. marca Din 1.617.598'17 Dunaj—Newyork

Največji dnevni promet izkazuje četrtkov borzni sestanek, katerega skupni zaključki malone dosežajo celotni devizni promet minulega tedna. Pa tudi skupni devizni promet včerajšnjega borznega sestanka je bil dokaj znaten, saj je presegel poldrugi milijon dinarjev. Na vseh borznih sestankih pa so prevladovali zaključki v devizi Curih, London in Dunaj ter le deloma Newyork (vse v tisočih dinarjev):

Devize	Minuli teden	Tek. teden
Amsterdam	32	106
Berlin	5	—
Budimpešta	—	2 priv. kliring
Din. deviza	146	498 avstr. priv. klir.
Dunaj	1.087	1.277 priv. kliring
Curih	84	1.351
London	589	1.008 inkl. priv. klir.
Madrid	28	—
Newyork	500	605
Praga	—	2
Pariz	159	227
Solun	—	6 boni
Trst	16	57

Po gorenji razpredelnici izkazuje najmočnejši porast zaključkov deviza Curih, katere je bilo v tem tednu zaključeno za 1.267.000 Din več nego v preteklem tednu, prav tako je bilo tokrat zaključeno več Londona (za 419.000 Din) in dinarske devize (za 352.000 Din), pa tudi Newyorka in Pariza poleg Amsterdama.

Narodna banka je tudi to pot posredovala v Amsterdamu za Din 50.000'—, v Curihu in Parizu pa po Din 25.000'—.

V privatnem kliringu so na novo beležili samo avstrijski šilingi, in sicer 18. t. m. Din 8'60 — Din 8'70, v sredo 20. t. m. Din 8'70 — Din 8'80, 21. in 22. t. m. pa Din 8'65 — Din 8'75.

Notic ostalih privatnih kliringov ni bilo.

Devize	Povpr. Ponudba	Povpr. Ponudba
Amsterdam	2971'43	2986'03
Berlin	1756'08	1769'95
Bruselj	1020'99	1026'05
Curih	1421'01	1428'08
London	210'65	212'70
Newyork	4360'77	4397'09
Pariz	289'56	291'—
Praga	183'20	184'30
Trst	365'27	368'35

V razdobju tekočega tedna so bile dosežene te-le tečajne razlike (vse izraženo v poenih): Bruselj + 0'72, London — 2'22, Newyork — 5'34, Pariz + 0'04, Praga + 0'15, Trst — 1'43. Curih je notiral dosledno brez izprememb, med tem ko sta Amsterdam in Berlin beležila v petek ob ponedeljkovih tečajih.

Efektno tržišče

Tendenca stalna.

Položaj na tukašnjem tržišču z državnimi papirji je ostal — nalik prejšnjim tednom — povsem neizpremenjen in tudi zaključkov ni bilo perfektuiranih nobenih.

Industrijski in bančni papirji še vedno niso beležili, med tem ko so bile tekom tedna dosežene v državnih efekatih naslednje note: 7% investicijsko posojilo 18. in 22. t. m. Din 77'— (denar) Din 78'— (blago), vmesno Din 76'— (denar) Din 77'— (blago); 8% Blair 18. t. m. Din 77'— (denar) Din 78'— (blago), na vse ostale borzne dneve pa Din 79'— v povpraševanju in Din 80'— v ponudbi; 7% Blair na vse borzne dneve tekočega tedna Din 68'— (povpraševanje) — Din 69'— (ponudba) z edino malenkostno (za pol točke) oslabiljivo denarnega tečaja 21. t. m., blagovnega tečaja pa 22. t. m. Seligmanove obveznice v povpraševanju Din 71'— 18. t. m., odtlej pa Din 70'—, dočim so bile 18. t. m. nudene po Din 72'—, v petek po Din 71'50, vmesno pa po Din 71'—.

Agrarne obveznice so popustile za eno točko v ponudbi in povpraševanju (včeraj notirale Din 46'— za denar, a Din 47'— za blago). Begluške obveznice so beležile na vseh borznih sestankih tekočega tedna Din 66'— Din 67'— (denar — blago), le v sredo 20. t. m. za eno točko višje v ponudbi in povpraševanju.

Vojna škoda je od ponedeljka (378'— 380'—) na sredo okrepila svoje tečaje za dve točki, nato pa ponovno popustila in v petek beležila Din 376'— za denar ter Din 378'— za blago.

Žitno tržišče

Tendenca neizpremenjena stalna.

Cene koruzi so popustile za en dinar pri 100 kg, dočim so ostale vrste žita in tudi mlevski izdelki notirali brez izprememb. Zaključena sta bila dva vagona koruze in dva vagona pšenice.

Zito:

(Cena za 100 kg franko vagon nakladalna postaja.)

Koruzi:	Din	Din
prekomerno suha, s kvalitno garancijo, franko vagon bačka postaja, plačljivo proti duplikatu	70'—	73'—
prekomerno suha, s kvalitno garancijo, franko vagon banatska postaja, plačljivo proti duplikatu	66'—	68'—
bela, prekomerno suha, za mletje sposobna, s kvalitno garancijo, franko vagon bačka post., plačljivo proti duplikatu	86'—	88'—

Oves:

zdrav, suh, rešetan, franko vagon slavonska postaja, plačljivo proti duplikatu

105'—	110'—
Pšenica:	
zdrava, rešetana, suha, 78 kg, 2%, franko vagon bačka postaja, plačljivo proti duplikatu	132'50 135'—
zdrava, suha, rešetana, 78 kg, 2%, franko vagon banatska postaja, plačljivo proti duplikatu	127'50 130'—

Mlevski izdelki:

Moka:	
pšenična Og, banatska postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu	210'— 230'—
pšenična Og, bačka postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu	205'— 225'—
pšenična 2, bačka postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu	195'— 215'—
pšenična 5, bačka postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu	175'— 195'—

Otrobi:

pšenični debeli, v egal. 50 kg vrečah, bruto za neto, ekskl. prom. davek, franko vagon bačka postaja

Lesno tržišče

Tendenca neizpremenjena mlačna.

Izvoz mehkega lesa je v zadnjem času precej oživel. Blago se še vedno išče; vendar pa so bila naša skladišča že v pričetku sezone skoro izčrpana, ker je produkcija stalno nazadovala. Kajti doslej se je kupovalo zgolj blago III. in IV. vrste, med tem ko za monte blago ni bilo odjema. Pri sedanjih konjunkturah je prišel v poštev le cenen jelov les, ker se kvalitetno blago — kakor že omenjeno — doslej sploh ni iskalo. Baš vsled tega se naša dobra, posebno gorenjska produkcija (smreke) ni mogla prodati, ker cene niso bile kalkulirane za smrekovino.

V tesnem lesu se iščejo slej ko prej le tanjši dimenzije.

Mnogo se piše in govori o sklenitvi novih pogodb z Italijo. Prav potrebno bi bilo, da bi naši odločujoči činitelji vendar že enkrat uredili cenik glede opravičenja uvezenj. Cene, fiksirane v tem ceniku, so tako stare in iluzorne, da se niti v enem samem primeru ne strinjajo s cenami, ki se faktično dosežejo za naše blago. S tem, da se uredi cenik, ki bi odgovarjal faktično doseženim cenam, se izogne na eni strani ogromnim sitnostim, na drugi strani je tudi velike važnosti kako izgleda bilanca našega izvoza. Ako se namreč upoštevajo — ne v ceniku določene, ampak faktično dosežene cene, potem je naša izvozna bilanca povsem drugačna, kar pa zopet lahko igra veliko vlogo pri določitvi kontingentov.

Občni zbori

»Ljudska samopomoč« v Mariboru ima VII. redni občni zbor v nedeljo, dne 14. aprila ob 10. v mali dvorani Narodnega doma v Mariboru. Če občni zbor ob določenem uri ne bi bil sklepčen, je pol ure kasneje drug občni zbor, ki je sklepčen ob vsakem številu delegatov.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

Računski zaključek za l. 1934.

Dne 15. marca se je vršila seja upravnega sveta Kreditnega zavoda za trgovino in industrijo v Ljubljani, pri kateri se je obravnavala bilanca za poslovno dobo 1934. Bilanca izkazuje sledeče postavke:

Aktiva: Blagajna 35.032.955 Din, menice 44.560.861 Din, vrednostni papirji 16 milijonov 181.986 Din, konzorcialni računi 9.193.800 Din, debitorji: a) vista naložba 6.593.751 Din, dolžniki 140.863.034 Din, inventar 1 Din, realitete 140.000 Din, garancije 13.739.400 Din, bilančna vsota 252 milijonov 566.389 Din. Pasiva: Glavnica 12 milijonov 500.000 Din, redni rezervni fond 1.250.000 Din, izredni rezervni fond 7 milijonov 800.000 Din, rezervni fond za dubiozne terjatve 5.300.000, ažijski rezervni fond 3.750.000 Din, skupni rezervni fond 18.100.000 Din, trate 35.099 Din, vložne knjižice in blagajniške priznanice 41 milijonov 317.055 Din, kreditorji 178.336.471 Din, nedvignjena dividenda 1818 Din, dobiček: prenos iz 1933. 593.714 Din, za leto 1934 1.682.231 Din, skupno 2 milijona 275.945, garancije 13.739.400, bilančna vsota 252.566.389 Din. — Račun izgube in dobička: Debet: plače 2.258.871 Din, stroški 1.984.189 Din, davki in pristojbine 696.497 Din, odpis od realitet 4000 Din, odpisi v smislu čl. 14 davčne novele z dne 18. februarja 1947.347 Din, dobiček s prenosom vred 2.275.945 Din, skupno 8 milijonov 166.849 Din. — Kredit: Prenos iz leta 1933 593.714 Din, obresti in provizije 4.354.326, dobiček iz deviz, valut i. dr. poslov 3.218.809 Din, skupno 8.166.849 Din.

Pričujoča bilanca kaže novo vrsto vlog: blagajniške priznanice, ki so bilansirane kot a vista vloge skupno z vlogami na hranilne knjižice. Vloge so se skupno zmanjšale lani od 50'26 na 41'3, upniki pa v manjši meri od 181'9 na 178'34 milj. Din. Med aktivami so se znižali dolžniki od 162'6 na 140'86 milj. Din, narasla pa je likvidnost zavoda, saj se je postavka blagajna povišala od 26'57 na 35'03 milj. Din. Povečanje beležijo tudi vrednostni papirji. Donos poslovanja se je zmanjšal od 9'3 na 8'17 milj. Din, kar je v zvezi s povečano likvidnostjo zavoda, saj dosega blagajna skoraj 15 odstotkov vseh tujih sredstev zavoda. Čisti dobiček je znašal 1934 brez prenosa 2.245.375 Din.

Uprava je sklenila predlagati občnemu zboru, ki bo 5. aprila 1935, naj se izplača dividenda v isti izmeri kot dosedaj, to je 10 odstotkov.

Zunanja trgovina

Trgovinska pogodba z Italijo je podaljšana do konca junija. Naš izvoz ne bo zaradi podaljšanja sedanje provizorične pogodbe trpel.

Izvoz orehovega lesa je iz Jugoslavije zopet dovoljen. Izvoznik pa mora dokazati carinarnici, da je odstopil 10 odstotkov svojega lesa vojnemu ministrstvu. Les plačuje ministrstvo po tržnih cenah.

Bolgarska vlada se pogaja z nemško vlado zaradi večjega izvoza bolgarskega vina, ki bi se kompenziralo z uvozom strojev iz Nemčije.

Živiljski standard je na Švedskem v zadnjih desetih letih narasel za 12 do 13 odstotkov. V približno enakem razmerju so narasle tudi vloge v švedskih hranilnicah.

Cene gumija so zaradi velikih spekulativnih prodaj padle na 5.562 penija, kar je najnižja cena od aprila 1934.

Ruska naročila v Nemčiji so znašala v l. 1934 samo 30 milijonov mark, dočim so pred nastopom Hitlerjevcev znašala po več sto milijonov mark. V Angliji so sovjetli tani naročili blaga za 120 milijonov mark.

Na njujorški bombažni borzi so zopet padle cene za 50 do 60 točk.

345 milijonov kg umetne svile so lani proizveli na vsem svetu, za 45 milijonov več ko l. 1933.

Češkoslovaška je v januarju dobavila Avstriji 81.588 ton črnega, 4334 ton rjavega premoga in 14.702 tona koksa.

Že v 24 urah

harva, plesira in ko-mitno snazi obleke, klobuke itd. Skrojni in svetloilika srajce, ovratnike in manšete. Pere, sušil, munga in lika domače porile

tovarna JOS. REICH

Pollanaki nasip 4-5. Selenburgova ul. 3.

Telefon št. 22-73.

Dobave-licitacije

Dne 1. aprila bo pri Vojno tehničnem zavodu v Kragujevcu ofertna licitacija za dobavo 50 grafitnih loncev.

Dne 2. in 3. aprila bo pri Upravi III. oddelka Vojno-tehničnega zavoda v Zagrebu licitacija za dobavo lesa. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Dne 2. aprila bo pri Upravi državnih monopolov v Beogradu ofertna licitacija za dobavo kartona.

Direkcija drž. rudnika Senjski Rudnik sprejema do 1. aprila ponudbe o dobavi 6 m okroglih gumastih palic, 40 kg cinka, 30 ključavnic ter 80 m³ hrastovega jamskega lesa.

Dne 1. aprila bo pri Komandi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani ustna licitacija za dobavo ca. 12.000 kg petroleja. — (Predmetni pogoji pri omenjenih komandah.)

Direkcija državne železarne Vreš sprejema do 3. aprila ponudbe o dobavi raznih aparatov.

Dne 30. marca pri Direkciji drž. železnice v Subotici za dobavo medenastih palic. — Dne 11. aprila pri Komandi morarice v Zemunu za dobavo 3300 ton olja za kurjenje in 1050 ton plinskega olja; dne 12. aprila pa za dobavo 46 ton bombaževine. — Dne 12. aprila pri Direkciji drž. rudarskih podjetij v Sarajevu za dobavo motorjev.

Dne 29. marca bo pri Komandi vrbaske divizijske oblasti v Banja Luki licitacija za dobavo 18.635 kg petroleja.

Direkcija drž. rudnika Ugljevik sprejema do 4. aprila ponudbe o dobavi raznega prometnega materiala.

Direkcija drž. rudnika Kakanj sprejema do 4. aprila ponudbe o dobavi 150 m³ hrastovega jamskega lesa, 5000 kg tračnikov, 1000 držajev za rudarska železa; do 11. aprila pa o dobavi azbestnega materiala.

Direkcija drž. rudnika Kakanj sprejema do 4. aprila ponudbe o dobavi vijakov, zakovic, žebeljev in pločevine, raznega kovinskega materiala, risalnega orodja, gumijastih čevljev ter 3000 kg bencina.

Direkcija drž. rudnika Senjski Rudnik sprejema do 8. aprila ponudbe o dobavi 6 volnenih odevi.

Nove knjige

Monumenta artis Slovenicae

5. snopič. — Ladja cerkve v Turnišču.

Med spomeniki Slovenije zavzema najodličnejše mesto ladja stare župne cerkve v Turnišču. Slikanje ladje je bilo dokončano l. 1889. Identiteta slikarja ni ugotovljena. Po slogu pa spada v krog Janeza Aquile, ki ga po umetniški sili prekaša. 5. snopič monumentalnega dela dr. Steleta o umetniških spomenikih v Sloveniji je posvečen temu najodličnejšemu spomeniku pozne srednjeveške umetnosti v Sloveniji. Največ prostora je odmeril umetnik legendi sv. Ladislava, naslikal pa je tudi kronanje Marije, Poslednjo voljo, prizore iz življenja sv. Ane, sv. Katarine itd. O velikem pomenu slik v ladji cerkve v Turnišču pravi avtor, da pomenijo spomenik, ki po svoji kulturni zgodovinski pričevalnosti daleč presega ostalo srednjeveško slikarstvo v Sloveniji.

S tem pa je tudi povedan veliki pomen dela, ki ga izdaja »Akademska založba«, ker bi tudi ta in cela vrsta drugih spomenikov ostali neznani, če jih ne bi »Monumenta artis Slovenicae« ohranila javnosti.

Nujno priporočamo zato vsem, da so naročniki na to monumentalno delo.

13. zvez. Trgovsko-gospodarskega leksikona,

ki je izšel te dni, prinaša geselca od »enotni portoc« pa do »genever« (močno brinjevo žganje). Posebno podrobno so obdelana gesla: eskompt menic, Evropa, fasona, filiala, finančna uprava Jugoslavije, na kar zlasti opozarjamo trgovce, firma, fižol, fosfat, Francija, franc. knjigovodstvo, franko, fuzija delniških družb, galanterijsko blago, galvanizacija, garancijsko zavarovanje, generalno zavarovanje itd. Vidi se, da je Trgovsko-gospodarski leksikon tako izčrpen, kakor so le redkokdaj tuji leksikoni, ki se pri nas tako mnogo uporabljajo. Pri tem pa upošteva Trg. gospodarski leksikon vse domače stvari, da je v resnici vsakemu našemu poslovnemu človeku dober pripomoček. Zato znova opozarjamo na Trgovsko - gospodarski leksikon, ki naj si ga vsakdo naroči. Nizka naročnina — le 25 Din mesečno — to tudi vsakomur omogoča.

Trgovina Amerike in Japonske

Združene sev. ameriške države so brez dvoma med tistimi deželami, ki se najbolj razburjajo zaradi uvoza cenene japonskega blaga. Sicer dela tekstilna industrija v USA za zidom visokih zaščitnih carin, toda z druge strani ima po uvedbi zavarovanj (Codeov) večje stroške za mezde in tudi sirov bombaž plačuje dražje ko drugod, ker so cene umetno dvignjene. Statističarji trdijo, da je uvoz japonskega bombažnega blaga narasel od 1.116.000 kv. jardov l. 1933. v l. 1934. na 7.287.000 kv. jardov, torej za 600%.

Nasprotno pa trde Japonci, da je njihov uvoz v USA padel od 492 milijonov jenov l. 1933. na 398 milijonov v l. 1934., uvoz iz USA pa da je narasel od 620 na 768 milijonov. — Po objavljenih kvotah je Japonska kupovala največ sirovega bombaža in nekaj sirove svile.

Kaže, da se Japonci re razburjajo kakor ameriška industrija in izvajajo pravkar intenzivno trgovinsko kampanjo. Verjetno je, da bo njihovo prodiranje na ameriški trg še napredovalo.

Iz zadružnega registra

Vpisala se je Gospodarska zadruga v Gornjih Petrovcih, r. z. z. o. z.

Razdružila se je in prešla v likvidacijo. Lesna industrijska zadruga v Črni pri Prevaljah.

Nadalje se je razdružila in prešla v likvidacijo Strojna zadruga v Domžalah.

Zbog končane likvidacije sta se izbrisali: Obrtno kreditna zadruga v Ljubljani in Samopomoč, gospodarska zadruga javnih namestencev in upokojevcev v likv. v Radovljici.

Doma in po svetu

Dvorni svetnik dr. Božidar Bežek je umrl v Ljubljani v starosti 70 let. Za razvoj slovenske pravne terminologije in slovenske pravne literature si je pridobil neveljivih zaslug. Po svoji upokojitvi kot prvi drž. pravnik je bil pravni tajnik ljubljanske borze. Slava njegovemu spominu! Na seji Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije je bilo sklenjeno, da se naši Sokoli udeležijo zleta bolgarskih Junakov v Sofiji dne 14. julija.

Bivši minister Nikola Precca se je vendarle odločil, da kandidira v Mostaru na listi predsednika vlade.

Modno revijo so priredili 21. in 23. marca v Zagrebu tamošnji obrtniki pod geslom »Spomlad in poletje«. Revija je imela velik uspeh in dokazala, da morejo zagrebški modni obrtniki zadovoljiti tudi razvajenim okusom.

Delniških družb je bilo lani ustanovljenih v naši državi 38 z glavnico 54 milijonov Din (predlani z glavnico 82'8 milijona). Pri delniških družbah pa je bila glavnica povišana skupno za 76'2 (predlani za 43) milijona Din.

Zadružni dom zgrade v Sarajevu. Stroški so proračunjeni na 3 milijone Din.

Palačo Delavske zbornice začno še letos graditi v Zagrebu. Gradbeni stroški so proračunjeni na 7 milijonov Din. V palači bo velika dvorana s 1200 sedeži.

Sarajevska občina dobi od Drž. hipotekarne banke posojilo 7 milijonov Din za gradbo carinarnice in za druge občinske investicije.

Bolgarski stalni delegat pri Društvu narodov Antonov je odpoklican.

Neka italijanska družba je dobila od albanske vlade monopol za zračni promet v Albaniji. Monopol velja za deset let.

Nemški general v. Seeckt, bivši nemški šef gen. štaba in v zadnjem času reorganizator kitajske vojske, se je vrnil s Kitaj-

ske. Če je njegov povratek v zvezi z uvedbo splošne vojaške dolžnosti, ni hotel povedati.

Prvič po izbruhu krize so se češkoslovaški državni dohodki povečali, in sicer brez uvedbe novih davščin. Tako so bili dohodki carine, davčne uprave, monopola za 78 milijonov Kč večji ko v lanskem letu in za 118 milijonov Kč, kakor pa so bili proračunjeni.

Gospodarski odbor poljskih ministrov je odobril dvoletni načrt o gradnji 1500 km novih cest.

Nemčija uvaža orožje v Abesinijo, kakor poročajo italijanski listi. Orožje vtiho-taplja v Abesinijo major Streffen, ki je že Abdel Krimu dobavljal orožje.

Anglija bo preuredila in povečala svoje vojsko, kar je prva posledica nemškega oboroževanja.

Prodaja kitajske vzhodne železnice je perfektna. Po podpisu prodajne pogodbe je japonski veleposlanik izročil sovjetskemu veleposlaniku ček za 23.520.000 jenov. Železnica se bo odslej imenovala severna mandžurska železnica.

Tvornice gramofonskih plošč v Angliji so začele ostro borbo proti radijskim postajam, ker so ugotovile, da se širi število radijskih naročnikov na škodo prodaje gramofonskih plošč.

Slavni nemški igralec Aleksander Moissi je umrl.

6200 večjih in manjših železniških nesreč je bilo v sovjetski Rusiji v l. 1934. Pri teh nesrečah je bilo več ali manj poškodovanih okoli 700 lokomotiv in 6000 vagonov.

Radio-Ljubljana

Sreda, dne 27. marca: 12.00: Iz slovenskih oper (plošče) — 12.50: Poročila — 13.00: Čas, Glasbene slike na ploščah — 18.00: Plošče po željah — 18.30: Pogovor s poslušalci (prof. Prezelj) — 19.00: Sokolske vesti (Fran Lubej) — 19.30: Čas, jedilni list, program za četrtek — 19.30: Nac. ura — 20.00: Slovenske narodne pesmi poje ga. Milena Verbič-Štrukelj, slovenske narodne in umetne pesmi poje Slovenski vokalni kvintet — 21.30: Mandolinistični sekstet — 22.00: Čas, poročila — 22.15: Radijski orkester.

Četrtek, dne 28. marca: 12.00: Jager gre na jago (nekaj lovskih pesmic na ploščah) — 12.50: Poročila — 13.00: Čas, Uvertire na ploščah — 18.00: Hej trubaču! (vojaška godba na ploščah) — 18.30: Sprehodi po stari Ljubljani (dr. Rudolf Andrejka) — 18.50: Srbohrvaščina (dr. Mirko Rupel) — 19.20: Čas, jedilni list, program za petek — 19.30: Nac. ura — 20.00: Prenos iz Beograda — 22.00: Čas, poročila — 22.20: Iz operet (plošče).

Veletrgovina kolonijalne in špecerijske robe

Ivan Jelačin
Ljubljana

Zaloga sveže prazene kave, mletih dišav in rudninske vode

Točna in solidna postrežba! Zahtevajte cenik!

Sporočamo žalostno vest, da je naš pravni tajnik, gospod

Božidar Bežek

dvorni svetnik v pokoju

v petek, dne 22. t. m., nenadoma umrl.

Blagega pokojnika, ki si je za razvoj naše ustanove pridobil velikih zaslug, ohranimo v trajnem spominu.

Ljubljanska borza
za blago in vrednote

TISKARNA MERKUR, LJUBLJANA

Tiska knjige, časopise, tabele, naročilnice, plakate, lepake, cenike, vizitke itd. Vse tiskovine dobavlja hitro in po zmernih cenah

Gregorčičeva 23

Račun Poštne hranilnice št. 13.108. Telefon 25-52

Lastna knjigoveznica